

O pravěku na Suchdole

Rozkřiklo se to. Dozvěděla se to na zahrádce od souseda. Pověděla o tom doma večer svému pozornému a vnímavému manželovi, který se nazítří, v sobotu 30. dubna 2016 okolo jedenácté hodiny dopoledne vypravil do ulice Ke Kozím hřbetům. Na parcele vedle rodinného domu uviděl stavební jámu, evidentně pro základy plánované stavby, se dvěma vyhloubenými kruhovými jámami o průměru cca 120 cm. Na místě byl v tu chvíli jeden sdílný pracovník a pozorný suchdolský občan toho využil. Byl pozván přímo k místu objevu dvou hrobů datovaných podle orientace, polohy a nalezených předmětů do období 3500–4000 let před naším letopočtem. Každá jáma s kos-

terními pozůstatky uchovávala pohřbeného jedince střední postavy v hloubce přibližně jeden metr pod hranicí okolního terénu. Jeden skelet je poškozený, ale druhý překvapivě krásně zachovalý v původní poloze. V takovém stavu se prý objevuje jednou za desítky let. Hrob kryla před sluncem plachta, kterou ochotný pracovník sňal. Zemřelý byl pohřben ve skrčené poloze na pravý bok s hlavou k východu. Těsně vedle jeho kolen byla uložena neporušená kruhová zásobní keramická nádoba o průměru 20–25 cm, která má na vnější straně pod okrajem řadu vpichů. V hrobě byla nalezena také kamenná štípaná industrie – 4–5 cm dlouhý hrot šípů barvy sloňové kosti. Pracovník poznamenal,

že tento druh kamene se nenachází v blízkém okolí. Zesnulý pravděpodobně držel šíp v ruce a dřevěná část postupně zetlela. Tělo ve druhé jámě bylo uloženo hlavou k západu. Očividně to svědčí o nějakém systému nebo rituálu, který zatím není jasný. Objev je starší než únětická kultura a než nálezy kolem egypt-

Bronzové dýky
z Kozích hřbetů

ských pyramid. Pozorný suchdolský občan si vše pozorně prohlédl a poděkoval. Druhý den, v neděli 1. května, jsme na místo kolem desáté hodiny dorazili spolu. Na místě ani živáčka, viděli jsme pouze natažený plot parcely, pravěké jámy zakryté plachtou a poblíž auto obecně prospěšné společnosti – Labrys (labrys – termín pro starověkou oboustrannou sekyru), nestátní neziskové organizace. Byla založena v roce 2006 a její hlavní úkol je ochrana a záchrana archeologického dědictví. Poskytuje servis v oblasti archeologických výzkumů, konzervace archeologického dědictví a zabývá se vědeckým výzkumem v archeologii a souvisejících oborech (paleozoologie, antropologie, geologie). Povolení MK ČR ji opravňuje provádět archeologické výzkumy na celém území České republiky. Průzkum na Suchdole neuskutečňuje poprvé, v roce 2007 provedla v ulici Za Sokolovnou předstihový archeologický

výzkum vyvolaný zemním zásahem při plánované stavbě rodinného domu. Archeologové zde objevili sídlištní objekty s rituálním pohřbem dítěte a doklady kovolitecké činnosti ze starší doby bronzové (kolem roku 1600 př. n. l.). V Sídlíštní ulici na pomezí Lysolaj a Suchdola provedl Labrys v roce 2014 terénní výzkum, který dokázal intenzivní osídlení některých období zemědělského pravěku. Byla zde nalezena štípaná industrie, zlomky keramických nádob, škeble, jehlice a břitva z bronzu, ale i jeden kostrový hrob. Analýza radiokarbonovou metodou datovala zkoumaný vzorek kostí do období 2150–1950 před naším letopočtem. Zhojený trepanovaný otvor na lebce zemřelého dokládá pravěké medicínské znalosti. Na internetových stránkách společnosti Labrys se v souvislosti s tímto nálezem dozvídáme o archeology vítaném zájmu a pomoci veřejnosti. Někteří místní občané chtěli vystavit pozůstatky zemřelého v „domovské“ obci. Nastal ale problém, protože tomu tak chtěli nejen suchdolští, ale i lysolajští zástupci. Pracovníci Labrysu je odkázali na Muzeum hlavního města Prahy, kam měly být všechny předměty a kosterní nálezy po vyhodnocení trvale uloženy. To jsme ovšem nevěděli, že za dva roky budeme mít „svého“, 238 metrů od kaple svatého Václava vzdáleného, pravěkého Suchdoláka. Můžeme tedy pocítovat drobné uspokojení.

Možná to bude od roku 1928, další významný objev. V tomto roce skupina dělníků našla pod velkým balvanem v pásu buližnickových výběžků Kozích hřbetů na katastru ob-

ce Suchdol šest bronzových dýk, jednu trojúhelníkovou čepel, jednu pochvu a dvě kování konců rukojetí. Tento nález doby bronzové se řadí mezi nejvýznamnější ve střední Evropě. Dva roky poté byla při výkopových pracích nové budovy základní školy nalezena popelnice s bronzovou sponou. Tyto nálezy ovlivnily archeologickou vášní suchdolské dětství dnešních občanů, jejichž věk začínáme vnímat s úctou. Přispěly k tomu i výklady pana učitele Radovana Papeže (1927–2013), který nás neopomněl upozornit na „archeologické aplikace“ Mikoláše Alše (1852–1913). Aleš nadšeně sledoval za svého pobytu na Suchdole (1877–1879) nálezy i vyprávění Dr. Čeňka Rýznera (1845–1923), objevitele pohřebiště v Úněticích (únětická kultura kolem roku 2300 př. n. l.), a použil je ve svých obrazech (nádobý a jan-

tarový náhrdelník v cyklu Vlast). Vladislav Pittner, soused, kamarád a vzor z raného mládí se u mě ke konci tohoto textu stavuje a připomíná, že má dodnes volný vstup do Středočeského muzea v Roztokách. Tam od roku 1964 nosil své pravěké nálezy ze Suchdola – střeptuhové černé misky únětické kultury, malou kamennou sekyrku i laténský korál o průměru třech centimetrů z mladší doby železné. Zasněně mi popisuje žlutou barvu skla s modrými oky. Možná ho tam ztratila žena nebo snad bojovník kmene Bójů. V té době dva zesnulí, před pár dny nalezení, odpočívali v kruhových pohřebních jámách v ulici Ke Kozím hřbetům již několik tisíc let. Na území České republiky spadá pozdní doba kamenná – eneolit – do období 4300/4200–2200. Do časného (raného) eneolitu (4300/4200–700 př. n. l.) patří kultura lengyelská, münchshöfenská, schussenriedská, jordanovská skupina a michelsberská kultura. Přesnou dataci nálezu bude možné znát po ukončení výzkumu. Z fotografie mimořádně zachovaného skeletu jsou na lebce patrné výraznější nadočnicové oblouky, které svědčí o mužském pohlaví.

Zdá se mi, že si ten keltský korálek pamatuji. Ukazoval mi ho asi před padesáti dvěma lety u vrátek.

Poděkování za informace k tomuto článku patří pozornému občanu ze Suchdola, Ing. Vladislavu Pittnerovi a Emilu Rývovi za fotodokumentaci (včetně fotografie na titulní straně).

Magdalena Voosová